

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta " 2.60
za četrť leta " 1.30

Naročnina se pošilja
upravljalstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
alice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 7 d. h.

Rokopisi se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natise enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 16.

V Mariboru, dne 20. aprila 1899.

Tečaj XXXIII.

Gospodarski boj.

Maribor, 16. aprila.

Najžalostnejši časi v zgodovini slovenskega naroda so brezdomno časi turških bojev. Leto za letom in sicer skozi več stoletij so prihajale od izhoda sem krvoločne turške čete ter si hotele z mečem in ognjem priboriti vhod v srednjo Evropo. Božja roka je postavila slovenski narod ob jug srednje Evrope in ga na ta način z bratskim hrvaškim narodom vred pozvala braniteljem zahodne krščanske vere in krščanske prosvete. Plug in meč moral je znati slovenski kmet zamenjavati, kakor se zamenjavata jasen dan in temna noč. Žalostna je v naši zgodovini doba turških bojev, a ob enem vendarle tudi najslavnejša. Slovenski narod je pokazal v teh časih svojo občudovanja vredno moč in silo. Mnogo svojcev je izkrevavelo v vsakem boju na bojnih poljih, mnogo jih je moralo oditi v trdo turško sužnost, toda vedno so nove moči vzklike iz slovenske zemlje. Kadar koli so pridrveli v naše krasne pokrajine turški roparji, vsakokrat so našli nove slovenske bojvnike, ki so se jim postavili z junaško navdušenostjo v bran. Stoletni boji niso iztrebili našega naroda, ampak so mu nazadnje pritisnili v roko zmagoslavno zastavo. Ob slovenskih mečih razbil se je turški polumesec. Božja previdnost je vedela, zakaj je ravno slovenski narod postavila ob jug srednje Evrope. Toliko žilavosti in jakosti nima vsaki narod . . . .

Potrli niso turški boji našega naroda, a oslabei so ga vendar občutljivo. Za njegovim

hrbtom se je nemški narod lahko prosvetno in gospodarstveno mirno razvijal in krepil, slovensko ljudstvo pa je ravno v teh dveh ozirih zaostalo. In niti zavedalo se ni svojega zaostanka. Še le ko je narodnostno gibanje vzbudilo tudi naš rod iz spanja, začel se je primerjati z drugimi ljudstvi. Tedaj je s strahom zagledal, da ni v isti vrsti z drugimi narodi. Od osemindesetega leta sem računimo svoj preporod. Obrnili smo se najprej na prosvetno polje. V vseh prosvetnih strokah se trudimo, pridobiti čast slovenskemu imenu. Naporen je ta trud, od vseh strani nas ovirajo, napredujemo pa vendarle.

V zadnjih letih smo se obrnili tudi na gospodarstveno polje. Globoko se je zajedel nemški kapital v naše ljudstvo. Zadnji čas je bil, da smo se vzbudili, sicer bi nam pijavke izpile slednjo kapljo krvi. Velika moč denarja stvarja gospodarski boj dvakrat težaven. Raztrgati je treba različne dosedaj veljavne družabne razmere, prilagoditi se je treba novim razmeram. Dočim se je vršil namreč narodno-prosvetni preporod le bolj znotranje, zahteva narodnostno-gospodarstveni, da znotranje in kar je družabnemu človeku še neugodnejše, tudi zunanje stopimo iz dosedanjega toka. Zato ni nobeno čudo, da naletava naše gospodarsko gibanje na mnogostransko nasprotstvo ali vsaj nezaupanje. Posojilnice, konsumna društva in gospodarske zadruge imajo sovražnikov in nezauparjev v obilici. Vendar to nas ne sme motiti!

Zadružno gibanje sloni na zdravih gospodarstvenih načelih. Osloboditi narod iz spon tujega kapitalizma, postaviti ga na lastne

noge ter mu zagotoviti samostalno gospodarstveno bodočnost, to so one misli, ki nas vodijo v gospodarski boj. Različne zapreke in težave niso znaki, da je naš boj neopravičen, ampak da imamo v tem boju, kakor v vsakem boju, opraviti s sovražnikom. In sedaj, ko smo že začeli boj, skrbeti nam je treba, da v njem tudi zmagamo. Zato pa potrebujemo navdušenosti in srčnosti.

Vendar nevarno bi bilo, ako bi se bojevali s slepo navdušenostjo in srčnostjo. Bodimo previdni, ozirajmo se na vse strani! Nikjer novodobni človek ni tako občutljiv kakor ravno v denarnih rečeh. Samo jeden pogrešek na naši strani škoduje nam lahko več nego cele vrste strastnih sovražnikov. Premislimo torej prej vsak korak, ki ga storimo! Gledajmo, da se ne vkrade med nas izdajica, katerega so privedli v boj le osební in sebični nameni, ne pa sveta skrb za občni blagor našega ljudstva! Bójmo gospodarski boj srčno, navdušeno, a z blagimi nameni ter s skrbno previdnostjo. In Bog bode z nami, ki nas je vstvaril žilave in vstrajne!

Uravnava Sotle.

(Govor dež. posl. J. Žičkarja dne 12. aprila.)

Visoka zbornica! Velikanska je škoda, ki jo napravlja Sotla, mejna reka med Štajarskim in Hrvaškim. Vsako leto skoro stopi iz svoje struge ter odnese s svojimi valovi na tisoče meterskih stotov sena s seboj, ali pa, kadar izstopi pred košnjo, zblati travo tako hudo, da se ž njo ne more krmiti živina. Tudi s tem škoduje, da podira bregove in

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

10. Odhod iz Kajre in izhod iz Egipta; Sueški kanal; premišljevanje v puščavi.

Afrikansko vroč dan je bil petek 22. aprila, ko smo iz Kajre odhajali; sicer so se nekteri romarji predpoldne v Nilovi reki kopali in ohladili, pa pozneje so se potili, kakor vsi drugi. Ob 11. uri morali smo na kolodvoru pripravljene biti in ko smo vsi skupaj zbrani stali, v rokah solnčnike ali kakšno palmovo vejo in obloženi z drugimi za potovanje potrebnimi rečmi, spominjal sem se živo Izraelcev, ki so tudi pri svojem izhodu iz Egipta enako pripravljene in podpasani čakali svoja dva voditelja Mojzesa in Arona; še celo v tem smo si bili podobni, da nismo imeli časa jesti, ampak smo morali v železniški voz seboj vzeti svoj obed: mrzlo meso, jajca in buteljko vina. V tem oziru smo pač bili na boljsem, ker nas nihče ni zasledoval in preganjal, kakor Faraó uboge jude, ampak so celo avstrijski zastopniki v Kajri prišli, nam srečno pot voščiti; in kakor pri našem pri-

hodu, tako se je tudi pri našem odhodu po velikem pokritem peronu kajrskega kolodvora čudno lepo razlegala in odmevala naša krasna cesarska pesem.

Vozili smo se nekaj časa po severni progi proti Aleksandriji do postaje Benha, kjer smo pol ure stali in se takorekoč na solncu pekli; gledali smo medtem, kakšni so ljudje in kaj počenjajo; na tej strani, pri postaji ponujali so nam zamorci razno južno sadje, oranže, limone itd., posebno pa črno kavo, katero smo kaj radi srebali. Doma v Evropi nisem prijatelj bobovi kavi, a na jutrovem so bili dnevi, ko sem skoro od same kave živel; prepričal sem se namreč, da je posebno gorka črna kava tam najboljša pijača in izvrsten pripomoček zoper žejo, vročino in mrzlico; seveda se je to pozneje, ko sem se bil že domu vrnil, precej hudo nad menoj maščevalo, ker celih 14 dni mi ni teknila nobena jed več in sem bil že celo oslabei. Na drugi strani železnice pa smo videli, kako Egipčani nove hiše stavijo ali zidajo; enakomerno obteženi osli in velblodi donášali so zidarjem pesek, kamenje in drugo gradivo; stregli so jim pa razposajeni dečki, ki so kar delo in svoje mojstre zapustili, kakor hitro so nas zapazili in so priskakljali k našim vagonom, da bi si izprosili od bogatih blede-ličnih tujcev, (ker po njihovem mnenju je

vsak Evropejec bogat) kak bakšiš; pa noben uradnik jim ni branil beračiti in popotnikov nadlegovati, pa tudi nihče jih ni na delo nazaj klical.

Tukaj krene železnica precej na desno proti vzhodu, in vozili smo se deloma mimo, deloma pa skoz tisto nekdanjo zelo rodovitno deželó Gesen, katero je po Faraonovem povelju egiptovski Jožef dal svojemu očetu Jakobu in svojim bratom, da so jo posedli in obdelovali; pa dandanes ti kraji niso več lepi in rodovitni, ker manjka jim pridnih rok in blagoslova iz nebes. Videli smo tudi blizu postaje Zagazik, razvaline starega paganskega mesta Bubastir t. j. mačkinje mesto, ker so tukaj po božje častili malika z mačkinjo glavo in so njemu na čast redili in lepo negovali več tisoč mačk; no, v teh krajih pač niso miši gotovo nikdar bile dobre volje, ker so mačke vedno bile doma in še v tolikem številu! — Železniška postaja Ramses v genski deželi nas je tudi spominjala starih Egipčanov, ker Faraó je ukazal sezidati mesti Ramses in Pitom s tem namenom, da bi tam bile velike žitne shrambe za slaba nerodovitna leta (2. Mojz. knjiga 1, 11). Tukaj se tudi nahaja hrib Telet Kebir, kjer so l. 1882 Angleži Egipčane premagali.

Pri silno nadležni vročini pripeljali smo se ob 4. popoldne v mesto Izmajlja, kjer smo

jemlje obrežnim posestnikom njih zemljo, kar se ponavlja leto za letom. Seno, pokošeno in nepokošeno, voda tako ponesnaži in z blatom ogrdi, da se more rabiti le samo za steljo. Obilokrat pa niti za steljo ni več rabno, ampak se mora kar s travnika zapeljati v Sotlo. Nič ne pomaga, ako posestniki snažijo in stepajo zblateno seno, vsa nesnažnost se ne da odpraviti in vsled tega se tudi živini ne more ponuditi. In če se v sili vendarle polaga, — ker ubogo ljudstvo ne zmore druge krme, — koliko živine zbolji in pogine! In ta škoda, da živina zbolji in pogine, se bržkone niti ni uradno vpoštevala. Vsak, ki se bavi s poljedelstvom, pa ve dobro, da kmet ne more skrbeti brez krme za domačo živino in iz tega razloga tudi ne za potreben gnoj. Kjer pa se ne gnoji, tam tudi zemlja ne rodi, in niti ljudje niti živina ne dobijo vsakdanje hrane. Odkod pa naj kmet vzame potem denar, ki ga potrebuje za davke, posle in različne gospodarstvene zadeve, ako v hlevih ni živine, da bi jo prodal?

Kakor kača se zvija Sotla v nešteti pregibih med travniki in njivami in nobeno čudo ni, da se pogosto zajezi in izstopi; ravno zaradi neuravnane toka se tolikokrat razlije nje voda po okolici ter ji donša osodepolno povodenj. Naj navedem zgled! Pri železnem mostu, ki veže deželno cesto štajarsko in hrvatsko, teče Sotla skoraj kilometer daleč naravnost proti Savi. Pri mlinu grofa dr. Ignacija Attemsa, pa krene Sotla vsprejeto s svojim prejšnjim tokom proti severu, naredi velik kolobar proti Hrvatski, ter se šele po približni zamudi za jeden kilometer vrne k Attemsovemu mlinu. Potem se zvija in zvija naprej proti Savi, dokler se z njo ne združi. Enake ovinke, večje ali manjše, dela po celi svoji poti skozi okraje Rogatec, Šmarje, Kozje in Brežice.

Po nekaterih krajih povzročajo preplavljenje pač tudi mlini s svojimi jezovi. Na pr. jez pri Sv. Petru pod gorami, vsled česar je ta kraj večkrat preplavljen, ne da bi bil zajedno tudi sosedni brežiški kraj; nadalje pripomagajo k povodnji tudi stranski potoki, izlivajoči se v Sotlo, in preozka struga Sotlina.

Uradno zabeležena škoda vsled povodenj, povzročenih po Sotli, je znašala v kozjanskem okraju leta 1896, 1897 in 1898 gl. 34.205. Pridružila se je povodnji l. 1896 tudi toča, ki je naredila samo v treh občinah ob Sotli škode za 59.000 gl. Okraju Brežice je naredila po uradnih cenitvah l. 1897 škode za 36.540, l. 1898 pa za 51.660. Leta 1896 je bilo v kozjanskem okraju 674 posestnikov po ujmah zadetih, med njimi seveda nekateri

tudi po toči, l. 1897 pa 71 samo po povodnji in l. 1898 229 ravnotako samo po povodnji. V okraju brežiškem je bilo poplavljenih l. 1897 93 posestnikov, vsi iz Kapel, števila posestnikov prizadetih po povodnji iz drugih občin brežiškega okraja nisem mogel dognati. L. 1898 pa je znašala škoda, povzročena 756 posestnikom vsled povodnji, v brežiškem okraju 51.660. Čisti dobiček iz zemljišč teh 756 posestnikov znaša 19.056. Škoda je potemtakem trikrat večja nego čisti dobiček. Toda kakor sem izvedel od popolnoma zanesljive strani, je škoda v resnici še mnogo večja nego je cenjena. Kajti marsikje iz različnih razlogov ne pride niti do cenitve.

Pač malo opomorejo prizadetim posestnikom brežiškega glavarstva zemljiško-davčni odpisi v znesku 578 gl.! Koliko davkov se je v Kozjem odpisalo, nisem mogel dognati. V občini Sv. Petra pod gorami je znašala leta 1897 škoda 2000 gl., davčni odpisi pa 277 gl. 22 kr. V omenjenem letu je imela občina trikrat povodenj. Leta 1898 je bila v Št. Petru škoda cenjena na 3285 gl. a odpisalo se je samo 210 gl. Tega leta je dvakrat nastopila povodenj.

Zemljiško-davčni odpisi so ljudem samo pesek v oči; za take nezgode treba temeljite in hitre pomoči, da se ne bo od dne do dne večalo število posestnikov, trpečih revščino vsled deževnih nezd. Samo v občini Kapele se nahaja 22 posestnikov, koje je nebrzdana Sotla skoro docela uničila; v občini Sedlarjevo jih je uradno naštetih leta 1896 10, v Št. Petru pod gorami 60 in v Lastnici 79. Dodati moramo, da je v zadnjih treh občinah istega leta pobila tudi toča ter povzročila škode do 59.000 gl.

Toda znano je, da je Sotla kakor za brežiški in kozjanski istotako osodepolna tudi za šmarski in rogaški kraj. Deželni odbor ve za to iz prošnje, katero je vložila preteklo leto občina Sv. Ema.

Visoka zbornica! Ti podatki, za katere zahvaljujem deloma tudi prijaznega vodjo brežiškega glavarstva, Vam dokazujejo, v kakem tužnem položaju se nahaja vsled povodnji od strani Sotle velik del prebivalstva v okrajih Brežice, Kozje, Šmarje, Rogatec. Da se v bodoče zavaruje trpeče prebivalstvo ondotnih krajev, da se pomaga vsled povodnji ubožnim posestnikom, da postanejo zopet trdni davkoplachevalci, da zagotovimo mnogoštevilnim, ob Sotli živečim družinam boren obstanek, je neizogibno potrebno, da se cela struga Sotle uravna.

Kako se naj uravnava izvrši, o tem razpravljati ni moja naloga. Toda, kolikor sem

mogel spoznati, bo mnogokje treba samo navadnega prekopa, da pride Sotla v raven tok.

Prebivalstvo vroče pričakuje uravnave. Samoumevno, da bo zraven štajarske dežele morala seči v žep tudi država in sosednja Hrvatska. Prosim torej, naj deželni odbor in vlada kolikor možno pospešita svoje korake za predlagano uravnavo.

V oblikovnem oziru predlagam, da se moj predlog izroči deželnemu gospodarskemu odseku v posvetovanje in nadaljno predlaganje. (Se vsprejme.)

Goriški Slovenci.

Goriški Slovenci imajo veliko pretrpeti od italijanske strani, kakor mi na Štajarskem od Nemcev. Vlada pa ne podpira zatiranih Slovencev, ampak Italijane, čeprav so ti v deželi v manjšini. Sedaj je imenovala strastnega italijanskega politika dr. Pajerja deželnim glavarjem na Goriškem. Seveda se vsled tega slovenski poslanci nočejo udeleževati deželno-zborskih zasedanj. Dr. Pajerju to ni ljubo in zato z namestnikom grofom Goesom obletavata slovenske poslance in jih prosita, naj vendar vstopijo. Slovenski poslanci se ne bodo dali tako lahko upogniti.

Zaroka na Črnigori.

Črnogorski prestolonaslednik se je zaročil s princezino Juto Aleksandro meklenburško. Vsled tega je črnogorsko ljudstvo močno razradoščeno. Črnogorski knez je ta dogodek naznanil tudi svojemu prijatelju djakovskemu škofu Strossmajerju, ki mu je na to zelo ljubeznjivo odgovoril. Kedaj se bo slavila poroka, še danes ni določeno.

Nemci in Madjari.

Ogrski poslanec Ugron piše v nekem madjarskem časniku malo laskave reči o avstrijskih Nemcih. Pravi, da Madjari nimajo nobenega povoda, ogrevati se za Nemce. Njih zgodovina je polna tožb o nemški pohlepčnosti, ki bi rada podjarmila tudi Madjare. Slovani pa niso nikdar napadali madjarskega naroda. Nemci so tudi premalo zanesljivi nasproti vladarski hiši Habsburžanov. Sedaj prestopajo k protestantizmu, ker vedo, da jih Prusija noče, dokler so katoličani. Avstrijski Velenemci hočejo s prestopom odstraniti zadnjo zapreko, ki se ovira združitve z nemško državo. «Proč od Rima» je torej očitno razžaljenje našega cesarja, je upor proti naši vladarski hiši. Vidi se, da tudi neslovanski narodi začnejo spoznavati črne duše avstrijskih nemških kričavev.

morali presesti na drug vlak in smo se od tod naprej vozili po železnici z ozkim tirom, kakor je na pr. iz Poličan v Konjice. Izmajlja je precej novo mesto, ker je še le nastalo takrat, ko so začeli kopati Sueski kanal. V prejšnjih časih morali so se namreč v Indijo, Kitajsko itd. po morju voziti okoli Afrike, torej po velikem ovinku; in zato so ta kanal napravili, ki veže sredozemsko morje z rdečim, in imajo zdaj ladije v Azijo in Avstralijo mnogo krajšo in manj nevarno pot. Sueski kanal je dolg 168 km., širok 60—100 m. in globok 8 m. in po noči z električno lučjo razsvetljen, da parniki kam ne zavozijo. Delali so ga po načrtu in pod vodstvom francoskega inženjerja Ferdinanda Leseppe od leta 1858—1869. Pri slovesni otvoritvi 10. novembra 1869 bili so navzoči zastopniki skoraj vseh narodov, naš cesar Franc Jožef I. in francoska cesarica. Še zdaj stoji na kanalom bregu Marijina kapelica, ktero so bili postavili za katoliške delavce; a ta lična kapelica tudi spominja na sv. družino, ki je morala skoz te kraje potovati. Rdeče morje pa je itak vsakemu kristjanu vsaj po imenu dobro znano, ker tukaj je Bog na čudovit način Izraelce otel iz velike nevarnosti in gotove smrti: morje se je vmaknilo, da so Judje lahko po suhem prišli na drugo stran in se rešili, vsi njihovi sovražniki Egipčani

so se pa potopili. Glejte, kako je vendar to čudno: za nehvaležne Izraelce je Bog v 40 letih njihovega potovanja po puščavi več čudežev storil, da bi srečno prišli v obljubljeni deželo; nikjer pa ne beremo v svetem pismu, da bi bil sv. družini na begu v Egipt na čudovit način pomagal; samo to se je pač zgodilo, da je po angelu opozoril Jožefa na pretečo nevarnost. Božji Sin je toraj že kot otrok hotel, da se mu slabše godi, kakor nam grešnim ljudem; in On je pač svojo vsegamočnost v to vporabljal, da bi nam pomagal, nikdar pa ne, da bi sam sebi življenje in trpljenje olajšal.

Vožnja iz Izmajlje v Port Sajd je bila zelo enolična in radi tega za nekatere gotovo tudi dolgočasna: na eni strani vedno Sueski kanal, po katerem se ladije počasi in previdno premičejo, na drugi strani pa, kakor daleč oko zre — puščava. Dozdaj smo še vendar videli kakšno selo ali kakšno drevo, a tukaj je vse žalostno in pusto; le tu pa tam stoji kak grmič, za kojim se skriva gladni puščavski volk ali šakal. Kjer pa telesno oko nima ničesar gledati, tam je bolj ostro in pazno duševno oko ali: v samotni, v puščavi je človeški duh najbolj pripraven za premišljevanje; sv. Pavel na pr. je v arabski puščavi cela 3 leta premišljeval in spokorno živel. Preljubi rojaki! Ali Vam naj povem,

kakšne misli so mene v puščavi nadlegovale? — Vem sicer, da bodo nekteri Slovenci moje naslednje razmišljanje proglasili za nerodno in — neprimerno v popotnem spisu, pa vendar je hočem objaviti, 1) ker sem prepričan, da mi večina bralcev «Slov. Gosp.» pritrjuje ter se z mojim naziranjem strinja in 2) ker je prilika za tako javno izpoved preugodna.

Iz arabske puščave vhažale so mi misli v Evropo: v duhu sem gledal puščavo v Avstriji in še posebej puščavico na Slovenskem! Ali ni pusto na Avstrijskem, kjer državni zbor ne more vspešno delovati, kjer se razni narodi sovražijo in drug na drugega hujskajo, kjer se že na vseh voglih sliši klic «proč od Rima» ali «proč od papeža», od kojega nam je vendar došla največja dobrota, namreč luč prave vere? Žalostna prikazen je to, če ljudje vedno bolj zapuščajo žive, ne-usahljive vire krščanske resnice in v slepi nespameti silijo v puščavo nevere in verske malobrižnosti.

Kako je pa pri nas na Slovenskem? Oj, precej globoko še tičimo v nemškutariji in liberalizmu! V Mariboru na pr. lahko slišiš tak-le pogovor: A. Hast du schon gelesen den uводni članek im letzten ‚Gospodar‘? B. Ne, tega še nisem bral, aber das Andere wohl, was dieser Savinjski im Listek über die französische Kraljica schreibt, und dann auch

Papeževo zdravje.

Sv. oče so zopet popolnoma zdravi. V nedeljo, kot obletnici svojega kronanja so se že udeležili slovesne sv. maše v cerkvi svet. Petra. Nebrojne množice so privrele v cerkev, da vidijo ozdravelega starčka. Sprevedu prelatov, škofov in kardinalov so sledili papež s tiaro na glavi in v škofovskem krasu, neprestano blagoslavljajoč mnogobrojne vernike, ki so jih navdušeno pozdravljali. Papež izgledajo izvrstno kakor pred boleznijo. Vidno jih je veselilo ognjevito pozdravljanje navzočega ljudstva.

Dopisi.

Maribor. (Društveno življenje.)

Moška in ženska mariborska podružnica sv. Cirila in Metoda sta imeli dne 17. t. m. v veliki dvorani pri Gambriinu svoje občne zборе. Ženska podružnica je prišla letos prvič ob strani svojega starejšega brata — moške podružnice — k občnemu zboru. In ni se ji trebalo bati javnega nastopa. Še leto ni minolo, odkar je nastala, vendar se je že s ponosom ozirala nazaj na svoje preteklo delovanje. Z občudovanjem je gledal starejši brat na svojo mlado sestro, ko je slišal, da ga prekaša v živahnosti, mladostnem gibanju. Najprej je zborovala starejša, moška podružnica. Odobrila je poročila, izvolila delegate za glavno skupščino ter poverila vodstvo podružnice zopet dosedanjemu odboru. Potem se je pričelo zborovanje ženske podružnice. Najprej pozdravi vrta predsednica došle gospe in gospice ter naprosi odbornice, da poročajo o delovanju. Tajničarka prične. V gorkih besedah naslika nam začetek podružnice. Rodoljubje in narodna zavest mariborskih Slovencev sta ustanovila podružnico in jo sedaj tudi zvesto spremljata. Vzorno-marljiva blagajničarka nam je odkrila tajinstvenosti podružnične blagajne. Blagajna moške podružnice je z zavijanjem poslušala svojo bogatejšo sestrico. Ker je dosedanji odbor tako izborno skrbel za korist Ciril-Methodove družbe in za ugled podružnice, so navzoče gospe in gospice zopet s ponosom poverile vodstvo dosedanjim odbornicam. Nato se je sestra-podružnica zaupno pridružila svojemu bratu, da se skupno posvetujeta o raznih predlogih. Sklenilo se je, da se opusti staromodno čestitanje ob novem letu in da se uvede na mesto te zastarele navade pobiranje novoletnih doneskov za Ciril-Methodovo družbo. Da pa se tudi med letom blagajnični viri ne posuše, odobri se misel, da priredita obe podružnici roka v roki ob ugodnem času veliko, sijajno veselico.

Ljubezniva gospica se je spomnila ta večer tudi šole na Muti ter nabrala za njo nič manj nego 68 kron. In potem sta zaključili obe podružnici občne zборе ter povabili v dvorano prosto zabavo. Že globoko se je nagnila sanjava pomladanska noč k trdni zemlji, a v dvorani še je vedno kraljevala živahna prosta zabava.

Ob Savinji. Iz nevednosti in gnjilobe, pod katero so se redili naši narodnostni sovražni močvirnati črvi, je padel, vrgla in podrla ga je povodenj krščanske organizacije. Povsod mravljinje življenje in delovanje. Tako tudi pri nas!

Kakor narašča Savinja o pomladnem času, ko vedno toplejši žarki zlate plošče razgrinjajo bel plašč ter ga preminjajo v zeleno odejo, tako raste, se množi in krepi med vrlimi Savinjčani navdušenje do zadružne samoobrambe. Proizvajalni stanovi stopajo na dan, hočejo svoje pravice, svoje trdno stališče, gotovo sedanjost in bodočnost, hočejo se iznebiti in do cela otresti onih stanov in oseb, ki so jih sesali, kakor lačna pijavka. Proizvajalni stanovi vrstijo se v mogočne čete, si sami se svojo pomočjo in pri nas po svoji hvalevredni delavnosti kujejo klešče, da iztrgajo požrešne čeljusti v kmetijski koži zaritim kloščem. Naš kmet ni več slep; ako je bil prej, ni tega on kriv. Kmetu ni za boj, njemu je za obstanek, on ne pozna borbe drugim v škodo, marveč borbo sebi v korist. Kmet mora živeti, sicer bi ga ne ustvaril naš ljubi Bog!

To nenavadno zanimanje združitve na krščanski podlagi, združitve vseh v ednakosti, prijateljstvu in pravici privabilo je čez 200 posestnikov pred kratkim v Rečico, ki so kot zastopniki gornjegrajskega okraja sprejeli pravila za zadrugo. V Rečici bo sedaj veliko kmetijsko društvo, ker ima večji delokrog kakor konzumno. Nekaternikom privoščimo naslednje tolažilne besede: Številka 51., katero zaničljivo ogovarjate, ima že 324 udov, deleži presegajo že 5000 gl. Na Kranjskem niso imeli skraja niti polovico toliko udov in denarja, zdaj pa imajo več tisočev premoženja.

V Rečici bo osrednja zaloga, v sosednjih župnijah pa skladišča in zadružne prodajalnice, da bodo lahko vsi udje v bližini dobivali blago. Na ta način, ako bodemo edini, imeli bodemo okoli 800 udov, morebiti še več. Vsled tega ogromnega števila dobili bomo pri zakladalcih in tovarnarjih najmanj 4—5000 gl. več popusta, dobiček, katerega bi nikdo od nas ne imel, če bi se cepili v male župnijske zadruge. Več o tem se lahko pogovorimo na shodih, ako bo treba, vsaj se zadružni možje ne boje liberalnih žrjavov.

Iz Konjic. (Šolske razmere.) Mi Slovenci imamo že od nekdaj nesrečo, da nas na višjih mestih prezirajo, če se gre za prospeh slovenske stvari, za blagor naroda. Če zmanjka na slovenski šoli slovenski učitelj, hitro se zamaši ta luknja, če le mogoče, s posilnemsko osebo; a to ne zaradi tega, ker ni priličnih narodnih moči, ampak zato, da nam dajo okusiti svojo kruto moč, svoj nemški srd, da nam kratijo naše pravice v slovenski šoli, da nas zopet potlačijo za četrstoletja nazaj v ono šolsko borbo za pravo narodno učiteljstvo. Tako so tudi nam Konjičanom sedaj zaigrali. Cele Konjice, tudi takozvani Nemci strmé nad imenovanjem novega našega nadučitelja za slovensko šolo v Konjicah.

Sedanji g. nadučitelj Pirch (čitaj Pirh) je rojen ob vzhodu Pohorja, je bil skraja Slovenec, a tekom časa se je spreobrnil, da sedaj s konjiškimi Volfovci gladko izgovarja tudi «Heil und Sieg» in z navdušenjem popeva neavstrijsko «Wacht am Rhein.» Kot podučitelj je bil še dokaj tih in previden, prosil od Poncija do Pilata, oziroma od Konjic do Gradca, da je dobil to mastno slovensko nadučiteljsko mesto v svoje roke, a sedaj bode — to je njegova sveta obljuba — vzgajal našo slovensko deco v nemškem duhu in jo spreobračal v ljudi, kateri se bodo pozneje sramovali svojega slovenskega doma in roda. Radi te obljube je dobil nadučiteljsko mesto, za katero so prosili tudi sposobnejši učitelji. In mi slovenski stariši trpimo, da nam vsilijo kakšnega učitelja? Ne, ne in se enkrat ne, tega ne smemo trpeti, in naj velja tudi za nas geslo «obstrukcija!»

Kajti srce mora boleti in strah spreletavati vsakega, kateri pomisli, kakšnim neslovenskim vzgojiteljem so izročeni naši otroci. — Naša deviza pa naj bode, ne «proč od Rima,» ampak proč s takimi učitelji in učiteljicami, ki niso večji slovenskemu jeziku, ki naše dece ne učijo v potrebnih rečeh, ampak ji ubijajo v glavo le nemščino in drugega nič ko blaženo nemščino.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Imenovanje.) Finančni minister je imenoval uradnika pri carinskem uradu v Gradcu g. Ivana Šebeka podravnateljem carinskega nadurada na Dunaju.

(Notarske zadeve.) Notar gosp. Matej Bežan je prestavljen iz Žužemberka na Kranjskem v Marenberg, notar Martin Kocbek iz Marenberga v Konjice. Z g. notarjem Koc-

eine izjava dort hinten; ali pa če gosp. N. svojemu sosedu reče: «Freund, ich muss Dir jetzt etwas sagen, da ne boš pozneje na mene hud.» Glejte, nekaj besedij ali eden stavek se govori v nemškem, drugo pa v slovenskem jeziku; sram nas bodi take grde mešanice! Mislim, da mi nihče ne bo oporekal, ako trdim, da se Slovenci med seboj preveč in celo brez potrebe v nemškem jeziku pogovarjamo; dokler se te nam tako ljube, ker v teku mnogih let prisvojene in priučene slabe navade ne znebimo, nam ne bo mogoče ne pravilno slovensko misliti in tudi ne govoriti. Sicer se mi zdi, da tudi ni mnogo bolje v slovenski metropoli, v Ljubljani; vsaj iz nekega tamošnjega strankarskega časnika sem se prepričal, da ni pisan in uredovan v slovenskem duhu, temveč mu skorej iz vsake vrste gleda nemška dunajska židinjja Nova Preša; ker ga redko v roke dobim, zato ne vem ali se motim ali ne, ako rečem, da se je v zadnjem času nekaj pobiljšal.

Zelo obžalovati je tudi, da se je mnogo naših posvetnih omikancev izneverilo sveti cerkvi in dejanskemu krščanskemu življenju; a tega večinoma niso zakrivali sami, ampak naše slabe šolske razmere; učili so se iz knjig, ki naravnost nasprotujejo krščanski veri; poslušali so nemške liberalne in neverne

židovske učitelje ali profesorje in so se nevedoma navzeli njihovega slabega duha. Nočem o tem dalje razmišljati, a samo na to-le Vas naj opozorim, dragi rodoljubi: Vi srčno ljubite in zato tudi radi govorite mило slovensčino; zakaj? ker Vas je učila Vaša dobra slovenska mati. Zdaj pa malo pomisljajte: ali Vas ni še nekaj drugega učila ista mati? — Da, res je (mi odgovarjate), moliti nas je tudi učila; kazala nam je, kako se dela znamenje sv. križa, kako se pri molitvi lepo roki sklepati, in nam mило resno naročala, da naj Boga nikdar ne pozabimo. Marsikaterega vrliga narodnjaka bi menda njegova rajna mati ne hotela več spoznati za svojega sina, ker je zavrgel njeno najboljšo, najlepšo zapuščino in najdražjo svetinjo — sv. krščansko vero.

Ali nisem o duhovnikih ničesar mislil? Pač tudi in še celo to Vam hočem povedati v glavnih potezah. Misli o medsebojnem razmerju: ne drug drugega opravljati in ovajati — ampak otroško si zaupati in bratovsko se ljubiti in se zato tudi včasih med seboj posvariti, ako je potreba; na to bratovsko posvarjenje se dandanes silno rado pozabi! Misel in želja o razmerju do podložnih: Neque ut dominantes in cleris t. j. tudi ne kakor gospodovalci dedščin I. Pet. 5, 3. Katoliški duhovnik ima zares veliko oblast; pa ni dobro,

ako jo kaže in strogo izvršuje po načinu svetnih glavarjev, ampak povsod naj bi vladala očetovska ljubezen in sicer še v največi meri do zgubljenih ovčic; čim višja je naša čast, tim večja naj bo naša ponižnost. Ko smo se pozneje vozili po judovski deželi, zgodilo se je večkrat, da smo naleteli na velike črede ovac, ki so se po precej golih bregovih pasle; vsled drdranja mnogoštevilnih naših vozov pa so se prestrašile ter bežale in pastir za njimi; toda včasih se je nekteri ovci celo v glavi zmedlo: namestu da bi se drugim ovcam pridružila, je pa le za nami več časa bežala; a kaj se zgodi? pastir zapusti vso drugo pametno čredo po (200—300 ovac) in pribeži za zgubljeno ovčiko; ljubeznjivo se ji bliža, jo zadene na svoje rame in nese nazaj k čredi; in šele potem, ko je zopet celo njegova in mu je zopet celo vdana, jo malo kaznuje za njeno norost; glejte podobo dobrega pastirja! —

Samo to še naj povem, kaj da mislim o naših tako zvanih Nemcih, ker pravih Nemcev je pri nas bore malo. Čudno se Vam bo zdelo, ako rečem, da jih moram pohvaliti; zakaj? ker tako dobro napeljujejo vodo na naš mlin; sè svojim strastnim vedenjem in sè svojim grdim pisarjenjem škodujejo namreč najbolj samemu sebi in delujejo sicer slepo pa vneto v svoj lastni pogin; že čez nekaj let

bekom se poslovi od Marenberga mož, kateri je v onem kraju veliko storil za našo narodno stvar. Hvala Bogu, da je dobil naslednika v osebi našega rojaka g. Bežana, ki bo začeto delo vrlo nadaljeval.

(Poštne zadeve.) Poštni asistent gosp. Ivan Lichteneckert je prestavljen iz Celja v Gradec ter prideljen poštne in brzojavnemu ravnateljstvu.

(Socijalna demokracija) se pripravlja že po vseh krajih in mestih, da veličastno obhaja socijaldemokratični dan, 1. maj. Vsi socijalisti se bodo prignali na ulice, le nekaj jih bodo pustili doma (tudi v Mariboru) da jim stražijo «blocke» in «partei-steuer.» Zakaj neki ta straža? Ali je postala resnično potrebna?

(Cerkvene novice.) V Št. Štefanu poleg Šmarja pri Jelšah so kupili fantje in dekleta za farno cerkev dve krasni zastavi, tretjeredniki in tretjerednice pa lepo podobo svetega Frančiška, predstavljajočo vtisnjenje sv. ran. — Lepa slovesnost, prvo sv. obhajilo otrok, se je kakor vsako leto, tudi letos vršila pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Oznanjena je bila že za belo nedeljo, pa se je zavolj slabega taktarnega vremena prenesla na drugo nedeljo po Veliki noči. Vršila se je pri pozni službi božji. Gotovo bo ta slovesnost ostala otrokom v spominu vse žive dni, vsaj jih pa bo tudi lepa velika podoba, katero je vsak otrok dobil, spominjala pomenljivega dneva. Otroci so dobili obed: juhe, kos mesa in kruha, da so se ostali pri popoldanski službi božji.

(Slovenska meščanska šola.) Deželni poslanec dr. Dečko je stavil zadnjo soboto v deželnem zboru predlog, naj se ustanovi v Št. Juriju ob južni železnici meščanska šola s slovenskim učnim jezikom. Slovenci seveda potrebujejo še tudi po drugih krajih meščanskih šol, a naši poslanci nočejo naenkrat preveč razburiti nemških živcev, zato zahtevajo skrajša le meščansko šolo za Št. Jur. Dokler nam Nemci ne zagotovijo te šole, ne bodo naši poslanci ne krajcarja dovolili ne meščanskim šolam, ne meščanskim učiteljem.

(Nemški bratci.) Vsi nemški štajarski listi od «Tagespošte» doli do zakotne celjske «Vahtarce» besnijo zaradi našega uvodnega članka v zadnji številki, kjer smo zahtevali za Spodnji Štajar poseben deželnovladni oddelek s sedežem v Mariboru. Pravijo, da moramo Slovenci z nemškimi bratci združeni ostati kakor doslej, saj nas imajo radi, saj nas ljubijo. Slovenci se zahvaljujemo za njih ljubezen. Radi nas imajo, ker jim rodovitna slovenska zemlja mora plačevati visoke davke. In s temi davki si plačujejo Nemci deželna gledališča, drsališča, ceste, šole, uradnike,

se bo pokazalo, ali je to mnenje pravo ali ne. — Kje pa sem? ah, hvala Bogu, da imam puščavo že za seboj, za hrptom! Ne bil bi mislil, da me bo ta pusta samota tako razvnela, da bi Vam odkritosrečno povedal svoje skrite misli in želje; pa to je že moja slabost (poleg mnogih drugih), da sem prezaupljiv; to mi je v življenju že mnogo nepravil napalo. Sicer Vam pa obljubim, ako so Vam bile moje puščavske misli nadležne, da se hočem poboljšati ter se varovati kolikor mogoče takih čudnih misli in da rajši nikdar več ne grem v puščavo, kakor pa, da bi si iz svojih prijateljev napravil — sovražnike.

Še le ob 9. uri zvečer pripeljali smo se v Port Sajd; toraj mnogo pozneje kakor smo računali; zato tudi ni bilo časa, da bi si bili mogli mesto ogledati. To je torej zgodba našega izhoda iz Egipta! Da ni trajal 40 let, kakor potovanje izraelskega ljudstva po puščavi, moramo zahvaliti najprej previdnost Božjo, ki nas je skrbno čuvala, da se nam ni pripetila kaka nesreča in drugič novodobno iznajdba: železnice in hlapec, ki nas za malo denarja naglo popelje širom sveta.

Smešničar.

Jakec: «Kje si se navadil plavati?»

Jožek: «V vodi!»

učitelje, nas Slovencev pa tam ne poznajo, kjer bi morali kaj dobiti. Radi nas imajo, ker vedo, da gornještajarski in zahodnoštajarski gozdovi in pečine ne nesejo toliko, da bi se mogli nemški gospodiči na deželne stroške brezskrbno razveseljivati v deželnih gledališčih, jahališčih in drsališčih. Vsak se brani pijavk, zakaj bi se jih torej tudi Slovenec ne otepal. Proč od Gradca, proč od štajarskih Nemcev!

(Slovenec nikdar!) Nemški list, D. W. poroča o predlogu dr. Rosine zastran slovenske viničarske šole v Ljutomeru ter pravi ob tej priložnosti, da Nemci Slovencev ne bodo nikdar dovolili takih šol. Glejte, slovenski vinogradniki, kako radi nas imajo štajarski Nemci! Ponujati bi Vam morali take šole, skrbeti bi morali za razvoj vinarstva, toda ravno nasprotno, oni Vam odtegujejo vsako strokovno izobrazbo, zabranjujejo Vam vsak gospodarski napredek. Mislijo si: Slovenec plačuj in molči! Slovenski kmetje, kako dolgo se se boste dali tako potiskati v stran?

(Naš rojak na Hrvatskem.) Dne 8. aprila je umrl v Klanjcu na Hrvatskem oče Emanuel Topolnik. Rojen je 27. dec. 1843. v Slabtinah pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Leta 1859 je bil posvečen v mašnika, kojega leta so bile pri Sv. Juriju tri nove sv. maše, ker sta isto leto primicirala tudi gg. Pučko in Košar Janez. Naj v miru počiva!

(Zadušila) sta se dva otroka dne 9. t. m. pri Mariji Snežni na Velki. Ime jima je Ferd. in Roza Valentan. Mati je imela pot v sosedno vas ter pustila otroka doma pod nadzorstvom že večje hčerke Katarine. A tudi Katarina odide od otrok. Slamnice poleg peči so pričele tleti in dim je zadušil majhna otroka.

(Iz Velenja) se nam poroča: Kakor smo poizvedeli iz zanesljivih virov, ostane železniška proga Celje-Velenje deželna, katero bo oskrbovala južna železnica, kakor dosedaj. V Velenji ne bodeta dva kolodvora, kakor se je sploh mislilo, ampak sedanji kolodvor se bode nekoliko razširil. Hiša za jednega uradnika in jednega čuvaja državne železnice je že pod streho.

(V Gornji Radgoni) je pri občinski volitvi zmagala posilinemška stranka. Kakor slišimo, so se nekateri radgonski Nemci preveč zanimali za volitve. Gornjeradgonski Slovenci, odgovorite pošteno oni hujskajoči radgonski gospodi ter ji povejte, da niso poklicani vmeševati se v Vaše občinske zadeve. Osnujte si konsumna društva ter gospodarske zadruge in radgonski Nemci še bodo s sladkimi obrazi iskali Vašega prijateljstva! — O tej zadevi smo dobili še drugo poročilo, ki pravi: Proti katoliško-slovenski stranki so volili tudi vzgojitelji naše slovenske mladine, kakor Erzenjak, Košar, Dominkuš, Pirh; volilo je proti nam tudi osobe našega okr. sodišča (!). Sedaj vemo, kakšne učitelje in sodnike imamo. Naša stranka bo iz tega strogo izvajala potrebne posledice!

(Svarilo!) Po Ptujskem polju se klati od časa do časa neka Antonija Limonšek s svojim zakonskim otrokom Matevžem ter berači miloščine, češ, da je sestra tega in tega župnika; toda ta oseba je omožena gostačka iz Sveče, ki neče skupno živeti s svojim možem in ki se boji vsakega dela. Stoperška občina je za njenega fanta že oskrbela potrebno zavetje, toda mati ga skrivoma izvabi k sebi ter hodi z njim beračit.

(Frankovec pri Ormožu.) Minoli teden spremili smo k zadnjemu počitku kmeta M. Praprotnika, enega izmed najstarejših vaščanov, ki je nekdanj mnogo dežel z lastnim vozom prevozil. Bil je priprost, veren kristijan, nad 20 let cerkveni ključar na Humu in kot vrl narodnjak je mnogo let opravljaj odborništvo občinsko in šolsko. Bil je varčen gospodar in mnogim sedanjim posestnikom krušni oče, ker mu Bog ni dal lastnih otrok. Zasluži, da se ga vsi hvaležno spominjamo. Lahka mu bodi zemljica.

(Delavci, na noge!) Do sedaj se v marnberskem okraju za delavce ni nič storilo. Mokračji so sicer iz Ivnika že prišli enkrat stražit, pa so le za svoj žep «kšefte» delali, ker so našim delavcem prav drago razne brošure usiljevali. Krščansko socijalna stranka je že s tem delavskemu stanu pomagala, da jim je ustanovila «Zavžitno društvo.» Zdaj se stori drugi korak, ko se snuje delavsko podporno društvo. Z združenimi močmi bomo od sedaj naprej zastopali svoje pravice in delavski stan vsestransko varovali oderuštva in krivic, ki so ga tlačile. Tedaj le na noge!

(V Zrečah) so za občinske odbornike dne 13. aprila bili izvoljeni gg.: (III. razred) Hren Igo, Orož Seb., Lamut, Winter, Vidmar Mat., Brglez; (II.) Dobnik P., Marinšek, Rušnik Val., Videčnik, Golčar J., Vidmar Sim.; (I.) Gorenak Jan., Karba, Orož J., Rožen, Dobnik, Rušnik Jurij.

(Ogenj.) Dne 11. t. m. je uničil ogenj hišo Janeza Škrinjarja v Potoski vasi. Dne 10. t. m. je v Poženiku zgorelo poslopje krčmarja Bolke.

(Bela žena.) Dne 10. aprila je bila pokopana Antonija Černko, posestnica v Zagajskem vrhu. Ob grobu blage pokojnice žalujejo ljubeči jo svojci in znanci. Počiva naj v miru!

(Visokoučena učiteljica) je naša «Mariborčanka». Mi smo zadnjekrat naveli gospo finančnega ministra dr. Kaizlovo v zglede, kako rada govori slovanski. «Mariborčanka» pravi, da si s slovanskimi jeziki lahko pomagamo v Avstriji, toda stopimo jeden korak čez mejo, in tudi gospa ministrovka bo vesela, da se je nekdanj naučila nemškega jezika. Mi smo v duhu stopali korak za korakom čez mejo. Na severu smo stopili med slovanske Lužičane in tlačene pruske Poljake, ob vzhodu med Ruse in Rumune, ob jugu med Srbe, Črnogorce, Italijane, ob zahodu zopet med Italijane in potem šele tudi med Nemce. No gospa ministrovka bo imela pač malokedaj priložnost veseliti se znanja nemškega jezika, kajti korakov čez mejo gotovo ne bo delala samo na vzhodu, drugod pa ji nemškega jezika treba ni. Visoki učenosti «Mariborčanke» vsa čast! Drugokrat naj previdnejše stopa čez mejo!

(Naši vojaki.) V področju dopolnilnega okraja za pešpolk št. 87. jih je bilo letos od 1. marca do 15. aprila 4630 mladeničev pri naboru. Odbranih je bilo 891 za redno službovanje, 176 pa za nadomestilno rezervo.

(Nova knjiga.) V tiskarni g. Dragotina Hribarja je izšel tretji zvezek «Našega Doma». Obsega povesti «Vojna leta 2000» in «Doma in na tujem.» Cena zvezku je 25 kr., po pošti 5 kr. več. Knjigo priporočamo.

(Ormoška okolica.) V ponedeljek, dne 24. t. m. se boče v Ormoži od križkega reda postavljena bolnišnica po premil. knezu in škofu Mihaelu v navzočnosti Njih cesarske kralj. Visokosti gospodu nadvojvodi Evgenu slovesno blagoslovila. Nadvojvoda pride isti dan s posebnim vlakom ob 8. uri zarano v Veliko Nedeljo, odtod z vozom v Ormož k slovesnosti in odtam z vlakom popoldan zopet na Dunaj. Pri tej izredni slovesnosti, za katero se delajo velike priprave, boče svirala vojaška godba iz Ljubljane.

(Slatina.) Kopaliskim ravnateljem rogaške Slatine je imenoval deželni odbor nekoga g. Viktorja Trotterja. Seveda je Nemeč, čeprav bi smel deželni odbor vsaj toliko pravičen biti, da vsaj deželne službe na slovenskih tleh oddaje Slovencev. Toda Slovencev nočejo dati kruha.

(Smrt.) Včeraj je umrl v mestni fari sv. Magdalene naučitelj kolonijske šole, g. Peter Irgolič. Zadel ga je kap. Poštenemu možu, vzornemu učitelju in odkritemu katoličanu blag spomin!

(O deželnem zboru) dne 15. in 19. aprila poročali bomo prihodnjic. G. Žičkar je govoril o solčavski cesti, dr. Jurtela o uravnavi Pesnice.

(Nagla smrt.) Pretečeni petek 14. t. m. prinese Ana Nedog, viničarka v Okoslavskem